

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5258/21

לפני : כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד המשנה לנשיאה נ' הנדל
כבוד השופט ע' פוגלמן

העותרים : 1. חבר הכנסת דוד ביטן
2. חברת הכנסת מירי רגב
3. חברת הכנסת קטי שטרית
4. חבר הכנסת פטין מולא
5. חבר הכנסת משה ארבל
6. חבר הכנסת מיכאל מלכיאלי

נגד

המשיבים : 1. כנסת ישראל
2. יו"ר הכנסת
3. ועדת הכנסת
4. סיעת יש עתיד
5. סיעת כחול לבן
6. סיעת העבודה
7. סיעת ישראל ביתנו
8. סיעת ימינה
9. סיעת תקווה חדשה
10. סיעת מר"צ
11. סיעת רע"מ
12. סיעת הליכוד
13. סיעת ש"ס
14. סיעת יהדות התורה
15. סיעת הציונות הדתית
16. סיעת הרשימה המשותפת

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה : א' באלול התשפ"א (9.8.2021)

בשם העותרים : עו"ד אילן בומבך ; עו"ד שי לוי ; עו"ד מירי בומבך

בשם המשיבים 1-3 : עו"ד אביטל סומפולינסקי

בשם המשיבה 4 : עו"ד עודד גזית ; עו"ד אלירם בקל ;

עו"ד מור ליברמן	
עו"ד ערן מרינברג	: בשם המשיבה 5
עו"ד עמרי שגב	: בשם המשיבה 6
עו"ד איתן הברמן	: בשם המשיבה 7
עו"ד עמיחי וינברגר ; עו"ד עדי סדינסקי לוי	: בשם המשיבה 8
עו"ד אבי אסיאו	: בשם המשיבה 9
עו"ד אורי הברמן	: בשם המשיבה 10
עו"ד אבי הלוי ; עו"ד ניבה הלוי	: בשם המשיבה 12
עו"ד ישראל באך	: בשם המשיבה 13
עו"ד עמרי אפשטיין ; עו"ד ענר הלמן	בשם היועץ המשפטי לממשלה :

פסק-דין

הנשיאה א' חיות:

עתירה זו מופנית נגד החלטת מליאת הכנסת מיום 12.7.2021 אשר אישרה את הצעת הוועדה המסדרת בדבר הרכב ועדות הכנסת הקבועות ויושבי הראש שלהן (להלן: החלטת הכנסת). העותרים, חברי כנסת מסיעת הליכוד ומסיעת ש"ס, מבקשים, בין היתר, כי בית משפט זה יורה על בטלות החלטת הכנסת, וכן יחייב את ועדת הכנסת לגבש הצעה חלופית בדבר הרכב הוועדות הקבועות אשר תשקף את הרכב הסיעות בכנסת ואת גודלן.

רקע הדברים

1. סעיף 21(א) לחוק-יסוד: הכנסת קובע כי "הכנסת תבחר מבין חבריה ועדות קבועות, והיא רשאית לבחור מבין חבריה גם ועדות לענינים מסויימים; תפקידי הוועדות, סמכויותיהן וסדרי עבודתן, במידה שלא נקבעו בחוק, ייקבעו בתקנון". בהתאם לסעיף 2א לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994 (להלן: חוק הכנסת), הוועדה המסדרת היא שאמונה על גיבוש הצעה בדבר הרכב ועדות הכנסת וזו לשון הסעיף:

2א. (א) הכנסת תבחר, מוקדם ככל האפשר לאחר היבחרה, ועדה מסדרת; בראש הוועדה המסדרת יעמוד חבר הכנסת מהסיעה של חבר הכנסת שעליו הטיל נשיא המדינה את התפקיד להרכיב ממשלה.

(ב) הייצוג בוועדה המסדרת יהיה לפי גודלן היחסי של הסיעות, ובלבד שלכל סיעה בת 4 חברים או יותר יהיה נציג בוועדה המסדרת; סיעה שאין לה נציג בוועדה המסדרת רשאית להודיע לוועדה כי אחד מחבריה ישמש כמשקיף מטעמה בוועדה; למשקיף כאמור לא תהיה זכות הצבעה בוועדה.

(ג) הוועדה המסדרת תביא לאישור הכנסת הצעה בדבר הרכב הוועדות הקבועות.

(ד) לוועדה המסדרת יהיו, עד לבחירתה של ועדת הכנסת, סמכויות ועדת הכנסת הנוגעות לסדרי הבית ולדיוני הכנסת וכן סמכותה לפי סעיף 10.

סעיף 3 לחוק הכנסת מוסיף וקובע הוראות בדבר מספר החברים המקסימאלי בוועדות הקבועות של הכנסת ולפיו מספר החברים בכל ועדה לא יעלה על 15, אך בוועדת החוץ והביטחון, בוועדת החוקה, חוק ומשפט (להלן: ועדת החוקה) ובוועדת הכספים מספר החברים לא יעלה על 17. אשר לוועדת הכנסת, מספר החברים בה "ייקבע בידי הכנסת ובלבד שהרכב הוועדה יהיה, ככל שניתן, לפי יחסי הכוחות של הסיעות בכנסת" (סעיף 3(ג) לחוק הכנסת). הוראה נוספת הרלוונטית לענייננו מצויה בסעיף 102(א) לתקנון הכנסת (להלן גם: התקנון) שזו לשונו:

הכנסת תקבע את ההרכב הסיעתי של הוועדות הקבועות ותבחר את חברי הוועדות כאמור בסעיף 21(א) לחוק-יסוד: הכנסת, בהתאם להצעת הוועדה המסדרת לפי סעיף 2(ג) לחוק הכנסת, או להצעת ועדת הכנסת, אם נבחרה, בהתחשב בהרכב הסיעתי של הכנסת ובגודל הסיעות, וכן בהודעת הסיעות לגבי שיבוץ חבריהן בוועדות, אם נמסרה [...].

2. ביום 6.4.2021 הושבעה הכנסת ה-24 וכשבועיים לאחר מכן, ביום 19.4.2021, הוקמה הוועדה המסדרת בהתאם לסעיף 2 לחוק הכנסת. הממשלה ה-36 הוקמה ביום 13.6.2021 כממשלת חילופים, ושמונה סיעות הקואליציה מונות 62 ח"כים וחמש סיעות האופוזיציה מונות 58 ח"כים. לאחר הקמת הממשלה התקיימו מגעים בין סיעות הקואליציה והאופוזיציה בדבר הרכבן של הוועדות הקבועות אך אלו לא הבשילו לכדי הסכמה, למעט הסכמות בין סיעות הקואליציה לסיעת הרשימה המשותפת. בעקבות העיכוב בהקמת הוועדות הקבועות החליטה הוועדה המסדרת להקים בשלב ראשון את ועדת החוקה, אשר תדון בתיקונים לחקיקת יסוד שנגעו להקמת הממשלה ובהארכת מועדים של חוקים. ההצעה להקים את ועדת החוקה כשהיא מורכבת מ-9 ח"כים מהקואליציה ו-7 מהאופוזיציה אושרה במליאת הכנסת ביום 28.6.2021. למחרת היום, כינס יושב ראש הכנסת (להלן: יו"ר הכנסת) ישיבה בנושא הקמת יתר הוועדות, במהלכה הציגו נציגי הקואליציה את הרכב הוועדות שבכוונתם להביא בפני הוועדה המסדרת. במהלך הישיבה הבהירה היועצת המשפטית של הכנסת, עו"ד שגית אפיק (להלן: עו"ד

אפיק), כי ההצעה שהוצגה אינה שומרת על יחס ראוי בין סיעות הקואליציה לאופוזיציה בכל הנוגע להרכב הוועדות וזהות יושבי הראש שלהן. יו"ר הכנסת תמך אף הוא בעמדת עו"ד אפיק.

3. ביום 12.7.2021 התקיימה ישיבה של הוועדה המסדרת, במהלכה הציגה יו"ר הקואליציה, ח"כ עידית סילמן (להלן: יו"ר הקואליציה), הצעה מתוקנת, השונה מזו שהוצגה ליו"ר הכנסת ביום 29.6.2021. בהתאם להצעה המתוקנת, ב-15 הוועדות הקבועות (12 הוועדות שהיו מנויות באותו מועד בסעיף 100 לתקנון ו-3 ועדות קבועות חדשות שיפוצלו מתוך הוועדות הקיימות), יכהנו בסך הכל 191 חברים, מהם 99 חברי קואליציה ו-92 חברי אופוזיציה. עוד הוצע כי בראשות 3 מתוך 15 הוועדות יעמדו חברי כנסת מסיעות האופוזיציה: ועדת המדע והטכנולוגיה (להלן: ועדת המדע); הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי; והוועדה לענייני ביקורת המדינה, שסעיף 106(א)(2) לתקנון הכנסת מחייב כי בראשה יעמוד נציג אופוזיציה. אשר להרכב הוועדות נקבע כי לסיעות הקואליציה יהיה רוב של 3 חברי כנסת בוועדת הכנסת ורוב של 2 חברי כנסת בוועדת הכספים, בוועדת החוקה ובוועדת העבודה והרווחה (להלן: ועדת הרווחה). בחלק מן הוועדות האחרות הוצע כי לקואליציה יהיה רוב של ח"כ אחד בלבד וביתר הוועדות הוצע לסיעות האופוזיציה רוב משמעותי: רוב של 5 חברי כנסת בוועדת המדע; רוב של 4 חברי כנסת בוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי; ורוב של 3 חברי כנסת בוועדת העלייה, הקליטה והתפוצות (להלן: ועדת הקליטה). כמו כן, הוצע למנות תשעה סגנים ליו"ר הכנסת, מתוכם שישה סגנים מסיעות הקואליציה; וכן הוצע למנות ממלאי מקום קבועים לחלק מהוועדות.

היועצת המשפטית לוועדה המסדרת, עו"ד ארבל אסטרמן (להלן: עו"ד אסטרמן), ציינה במהלך הדיון כי ההצעה מעוררת קושי, בפרט בשל ריכוזם של חברי סיעת הליכוד במספר מצומצם של ועדות. עם זאת, עו"ד אסטרמן הבהירה כי אותם רכיבים בהצעה המקורית שעו"ד אפיק סברה שלא ניתן להשלים עמם, אינם נכללים בנוסח ההצעה המתוקנת. נציגי האופוזיציה בוועדה המסדרת התנגדו להצעה, וציינו כי לגישתם ההרכב המוצע אינו מאוזן וחורג מהפרקטיקה לפיה פעלה הכנסת עד היום. בפרט, ציינו נציגי האופוזיציה כי ההצעה גובשה בלא שהושגה הסכמה בין כלל הסיעות וכי אף שלסיעות האופוזיציה ניתן רוב ניכר בוועדות מסוימות, הדבר בא על חשבון ייצוגן בוועדות "המשמעותיות" (פרוטוקול ישיבה מס' 23 של הוועדה המסדרת, הכנסת ה-24, 52, 112 (12.7.2021) (להלן: פרוטוקול הוועדה המסדרת מיום 12.7.2021)).

4. בתום הדיון מיום 12.7.2021, אושרה ההצעה על-ידי הוועדה המסדרת ברוב של 17 תומכים מול 13 מתנגדים ובמסגרת זו הציעה הוועדה המסדרת גם למנות בוועדת הכספים שלושה ממלאי מקום קבועים מטעם סיעת ישראל ביתנו. עם זאת, בשל הסתייגות הייעוץ המשפטי לכנסת ויו"ר הכנסת, הוחלט שלא להצביע על מספר וזהות סגני יו"ר הכנסת. ההצעה הובאה לאישור מליאת הכנסת בו ביום, והיא אושרה ברוב של 60 תומכים מול 0 מתנגדים. חברי הכנסת מהאופוזיציה, למעט מספר ח"כים מטעם הרשימה המשותפת שהצביעו בעד ההצעה, בחרו שלא להשתתף בהצבעה.

5. המשא ומתן בין הצדדים נמשך גם לאחר החלטת מליאת הכנסת בניסיון להגיע למתווה מוסכם. בשל כך הוקפא למשך תקופה מסוימת הליך הקמת הוועדות ובחירת ראשי הוועדות שטרם החלו לפעול וכן הוקפאה הקמתן של ועדות מיוחדות נוסף על ועדות הכנסת הקבועות. ביום 23.7.2021 שלחה יו"ר הקואליציה מכתב למרכז האופוזיציה, ח"כ יריב לוין, ובו הוצעו מספר שינויים נוספים בהרכב הוועדות. עוד הובהר במכתב כי ככל שלא תחול התקדמות במגעים תיאלץ הקואליציה להמשיך בהליך הקמת הוועדות ללא תיאום עם הנהלת האופוזיציה, וזאת במטרה להבטיח את עבודתה התקינה של הכנסת ה-24.

משכשלו הצדדים להגיע להסכמות גם לאחר מכתב זה, נמשך הליך הרכבת הוועדות ומונו ראשי הוועדות מטעם הקואליציה. כמו כן מונתה יושבת ראש לוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי מטעם סיעת הרשימה המשותפת מן האופוזיציה. שלוש ועדות נוספות אשר בראשן אמור לעמוד ח"כ מטעם האופוזיציה, לרבות ועדת הקליטה שראשותה הוצעה לאופוזיציה במכתב מיום 23.7.2021, לא החלו בפעילותן שכן טרם מונה להן יושב ראש.

העתירה דנן ותמצית טענות הצדדים

6. מיד לאחר אישור הצעת הרכב ועדות הכנסת על-ידי הוועדה המסדרת ביום 12.7.2021, פנה בא כוח העותרים בשם כמה מסיעות האופוזיציה במכתב ליו"ר הכנסת, לראש הממשלה, ליו"ר הקואליציה ולעו"ד אפיק, וציין כי הרכב הוועדות פוגע בזכותן של סיעות האופוזיציה לייצוג הולם בוועדות הכנסת. ביום 22.7.2021 השיבה עו"ד אפיק לפניה זו בציינה כי אף שקיימים קשיים בהחלטת הכנסת, הרי שלאור העובדה שהשיח בין סיעות הכנסת נמשך, אין מקום להידרש בעת הזו בהרחבה לטענות המועלות במכתב.

7. משכשלו גם באותו שלב הניסיונות להגיע להסכמות, הגישו העותרים ביום 28.7.2021 את העתירה דנן, המופנית נגד הכנסת, יו"ר הכנסת, ועדת הכנסת וכלל סיעות הבית. בעתירה התבקשו שלושה סעדים: ביטול החלטת מליאת הכנסת מיום 12.7.2021; הצהרה כי יו"ר הכנסת נהג בניגוד לדין בכך שהביא את הצעת הוועדה המסדרת לדיון ולהצבעה במליאת הכנסת; ומתן הנחיה לוועדת הכנסת לגבש הצעה חלופית בדבר הרכב הוועדות הקבועות המתחשבת בהרכב הסיעתי של הכנסת.

טענתם המרכזית של העותרים היא כי הרכב הוועדות שאושר במליאת הכנסת אינו משקף את יחסי הכוחות בכנסת בין סיעות הקואליציה וסיעות האופוזיציה, באופן שמפר את עקרון הייצוג היחסי בוועדות הכנסת ואת הוראות חוק הכנסת ותקנון הכנסת. לשיטת העותרים, הוראות סעיף 3(ג) לחוק הכנסת וסעיף 102 לתקנון הכנסת מעגנות זכות לייצוג יחסי בוועדות הכנסת, אשר ניתן לראותה כזכות המוענקת לאופוזיציה כולה כיחידה אחת, ולחלופין לסיעות האופוזיציה או חברי הכנסת המרכיבים אותן. הוראות אלה, כך נטען, מחייבות כי הרכבה של כל ועדה וועדה ישקף את הרכב סיעות הכנסת, ולשיטתם החלטת הכנסת אינה עומדת בדרישה זו. לטענת העותרים, חרף העובדה שהקואליציה מונה 61 חברי כנסת בלבד, הוקנה לה רוב משמעותי בוועדות הכנסת "המרכזיות", בעוד האופוזיציה נהנית מרוב רק בוועדות הכנסת "שאינן מרכזיות". בפרט, הודגשה הפגיעה בחובת הייצוג בשתי ועדות – ועדת הכנסת, שבה נהנית הקואליציה מרוב של שלושה חברי כנסת; ועדת הכספים שבה נהנית הקואליציה מרוב של שני חברי כנסת. עוד נטען כי הרכב הוועדות משקף ייצוג חסר לסיעת הליכוד בוועדות "המרכזיות".

8. המשיבים 1-3 (להלן: הכנסת) ציינו מנגד כי אף שהרכב הוועדות שאושר בהחלטת הכנסת מעורר קשיים, אין מקום להתערבות שיפוטית בנסיבות העניין ודין העתירה להידחות. זאת, בין היתר, בשים לב לקושי במתן הסעדים המבוקשים בעתירה ובשל העובדה שהעתירה לא הוגשה על ידי סיעות האופוזיציה, אף שהזכויות שנפגעו לכאורה הן של סיעות הכנסת ולא של חברי כנסת יחידים. הכנסת טוענת כי למעט ועדת הכנסת – שבעניינה הוראה ייחודית בסעיף 3(ג) לחוק הכנסת – הוראת סעיף 102 לתקנון נוקטת בלשון רחבה המתייחסת לצורך בייצוג יחסי הולם של הסיעות בכלל הוועדות, ואין מדובר בחובת ייצוג פרטנית החלה ביחס לכל ועדה וועדה. עוד נטען כי מלאכת הקמת הוועדות היא מורכבת וכרוכה באיזון של מגוון שיקולים פוליטיים ומפלגתיים וכי השוואת הרכב הוועדות הנוכחי להרכב בכנסת קודמות מלמדת שהחלטת הכנסת במקרה דנן איננה מהווה "מקרה קצה" של סטייה מעקרון הייצוג היחסי המצדיק התערבות שיפוטית בהחלטות פנים-פרלמנטריות.

היועץ המשפטי לממשלה, שלא צורף כמשיב לעתירה אך עמדתו התבקשה על ידי בית המשפט בהחלטתו מיום 28.7.2021 – הצטרף לעמדה זו של הכנסת.

9. המשיבות 4-10 (להלן: סיעות הקואליציה) סברו כי דין העתירות להידחות על הסף ולגופן, והצביעו אף הן על חריגותם של הסעדים המבוקשים; על הקושי בהגשת העתירות על ידי חברי כנסת ולא על ידי הסיעות שנפגעו לכאורה מהחלטת הכנסת; על נכונותן לבצע שינויים בהרכב הוועדות הקיים גם לאחר החלטת מליאת הכנסת; ועל כך שלשיטתן עקרון הייצוג היחסי המעוגן בסעיף 102 לתקנון חל על הרכב הוועדות באופן מצרפי. לשיטת סיעות הקואליציה, אין בהרכב הוועדות הקיים משום פגיעה "במרקם החיים הפרלמנטריים" עד כי קמה הצדקה להתערבות בית המשפט בהחלטת הכנסת.

10. אשר לסיעות האופוזיציה – המשיבה 13, סיעת ש"ס, הצטרפה לעמדת העותרים, ואילו המשיבה 12, סיעת הליכוד, שכמה מהעותרים הם חברי כנסת מטעמה, הדגישה כי לגישה הסוגיה שבמוקד העתירה אינה שפיטה ולבית המשפט אין כל סמכות להתערב בהחלטות הכנסת. עם זאת, סיעת הליכוד הוסיפה וטענה כי ככל שייקבע שבית המשפט מוסמך לדון בעתירה, יש לקבלה בשל הפגיעה הקשה במעמד האופוזיציה. יתר סיעות האופוזיציה לא הגישו תגובה לעתירה.

התפתחויות מאז הגשת העתירה

11. ביום 9.8.2021 קיימנו דיון בעתירה ובתום הדיון, לאחר שנשמעו הערות בית המשפט ובהתאם להצעת בא כוחה של סיעת הליכוד, ניתן לצדדים פרק זמן של שבועיים למצות את ההידברות ביניהם. בחלוף פרק זמן זה, עדכנה הכנסת ביום 24.8.2021 כי ההידברות לא הביאה להתקדמות של ממש. הכנסת שבה וציינה כי היא סבורה שדין העתירה להידחות נוכח הכללים בדבר התערבות שיפוטית מצומצמת בהליכים פנים-פרלמנטריים, ועם זאת צוין כי לעמדת יו"ר הכנסת והיועצת המשפטית של הכנסת "הרכב ועדות הכנסת הנוכחי מעורר קשיים, ויש לפעול לשינויו כדי להביא להרכב מאוזן יותר ומוסכם ככל הניתן, שיבטא באופן ראוי את כוחן היחסי של כל סיעות הכנסת". בשים לב לכך, הורינו ביום 26.8.2021 על הגשת הודעת עדכון נוספת מטעם הכנסת וכן ציינו בהחלטתנו: "ניתן לצפות כי המשיבים 1-3 יפעלו לקביעת הרכב מאוזן יותר של הוועדות, גם בהיעדר הסכמות כאמור".

12. הודעה נוספת מטעם הכנסת הוגשה ביום 6.9.2021, ובה צוין כי לאחר שניסיון נוסף של יו"ר הכנסת לגבש מתווה מוסכם לא צלח, בכוונת הקואליציה לקדם מספר שינויים בהרכבי הוועדות ובעניינים המשיקים להן, ובכלל זאת:

- א. הגדלת הרכב ועדת הרווחה מ-14 חברים ל-15 חברים, והקצאת הנציג הנוסף לאופוזיציה, תוך הפחתת הרוב של הקואליציה בוועדה לחבר כנסת אחד.
- ב. קידום חקיקה שתאפשר לוועדת הכנסת להגדיל את מספר החברים המקסימאלי בוועדת הכספים ובוועדת החוץ והביטחון, באופן שיאפשר להגדיל את ייצוג האופוזיציה בוועדה.
- ג. הקמת שלוש ועדות מיוחדות שבראשן יעמוד נציג מטעם האופוזיציה, בכפוף לתיאום בין הקואליציה לאופוזיציה בדבר הנושאים שבהם יעסקו הוועדות.
- ד. הגדלת מספר סגניו של יו"ר הכנסת ל-11 סגנים, שמתוכם 5 יהיו נציגי סיעות האופוזיציה.

בהודעה צוין כי יו"ר הקואליציה הבהירה שהשינויים שאינם מותנים בחקיקה יקודמו תוך ימים ספורים, וכי השינויים המצריכים תיקוני חקיקה צפויים לארוך מספר שבועות. עוד הובהר כי הקואליציה נכונה, כחלק ממתווה מוסכם, לקדם שינויים נוספים דוגמת צמצום הרוב שהיא נהנית ממנו בוועדת החוקה. יו"ר הכנסת ציין כי בנסיבות אלה נחה דעתו שהשינויים המתוכננים יביאו לשיפור משמעותי באיזון יחסי הכוחות בין הקואליציה לאופוזיציה וכן יגדילו את ייצוג הליכוד בוועדות משמעותיות בכנסת. לצד זאת, ביקשה הכנסת להדגיש כי בהתאם לסעיף 102 לתקנון, על סיעות הכנסת למסור את שמות חבריהן בוועדות השונות בתוך 60 ימים מיום הקמת הוועדות, וכי נוכח סירובן של סיעות האופוזיציה (למעט סיעת הרשימה המשותפת) למסור את שמות נציגיהן, החל מיום 10.9.2021 חברי סיעות אלה לא יהיו רשאים להצביע בוועדות הכנסת.

13. בהחלטתנו מיום 6.9.2021 נדרשה הכנסת לעדכן על ביצוע השינויים האמורים בטרם יוחלט על המשך הטיפול בעתירה. בהודעותיה מיום 3.10.2021 ומיום 17.10.2021 עדכנה הכנסת בדבר כלל השינויים שקידמה הקואליציה: ביום 12.9.2021 נקבע כי יו"ר ועדת חוץ וביטחון ישמש כיו"ר של חמש מתוך עשר ועדות המשנה של הוועדה, תוך הותרת פתח להעמיד בראשותן נציגי אופוזיציה בהמשך; ביום 4.10.2021 אישרה מליאת הכנסת להוסיף חבר אחד מטעם סיעת הליכוד לוועדת הרווחה; וביום 11.10.2021 אושר בקריאה שנייה ושלישית תיקון לסעיף 3 לחוק הכנסת ונקבע בסעיף קטן (ד): "[...] ועדת הכנסת רשאית לקבוע, ברוב של שלושה רבעים מחבריה, כי בתקופת כהונתה של הכנסת

שבה מתקבלת ההחלטה מספר החברים בוועדת החוץ והביטחון לא יעלה על תשעה-עשר ומספר החברים בוועדת הכספים לא יעלה על עשרים”.

לצד זאת, צוין כי אף שעל סדר יומה של ועדת הכנסת ביום 4.10.2021 נכללה סוגית הקמתן של שלוש ועדות מיוחדות בראשות האופוזיציה ומינוי ראשי הוועדות הקבועות שבראשות האופוזיציה, לא ניתן היה לפעול להשלמת צעדים אלה בהיעדר שיתוף פעולה מצד האופוזיציה. כמו כן צוין כי בהינתן העובדה ששמותיהם של נציגי האופוזיציה בוועדות לא הועברו, פועלת ועדת הכנסת בהרכב חסר. לפיכך, לא ניתן היה להגדיל את מספר סגני יו”ר הכנסת, שכן לשם כך נדרשת הסכמה של שלושה רבעים מחברי הוועדה כולה (סעיף 10 לחוק הכנסת). מנגנון דומה אומץ גם במסגרת התיקון של סעיף 3 לחוק הכנסת, ומשכך נטען כי בהיעדר שיתוף פעולה מצד האופוזיציה לא ניתן יהיה לפעול להגדלת ועדת החוץ והביטחון וועדת הכספים ואת נציגות האופוזיציה בוועדות אלה. הכנסת הדגישה כי סיעות האופוזיציה עדיין מסרבות לאיש את הוועדות, וכי מציאות זו פוגעת קשות בהתנהלותה התקינה של הכנסת, בפרט בימים שבהם נדונים תיקוני חקיקה רבים במסגרת חקיקת התקציב וחוק ההסדרים.

14. ביני לביני, ביום 4.10.2021 הגישו העותרים “בקשה דחופה למתן פסק דין בעתירה”, אשר נדחתה בשים לב להחלטתנו מיום 6.9.2021 לפיה יוחלט על המשך הטיפול בעתירה רק לאחר הגשת הודעת העדכון מטעם הכנסת ביום 17.10.2021. לאחר שהודעה זו הוגשה, ניתנה לעותרים וליתר המשיבות ההזדמנות להתייחס לאמור בה. העותרים שבו וביקשו כי פסק דין בעתירה יינתן ללא דיחוי ולגופם של דברים, העותרים סבורים כי השינויים החד-צדדיים שהציעה הקואליציה – אף אם יתממשו כולם – אינם מספקים מענה לטענות שהועלו בעתירתם והם מציינים כי בפרק הזמן שחלף מאז הגשת העתירה הקואליציה ניצלה את הרכבן החסר של הוועדות לצורך קידום הליך חקיקת תקציב המדינה והצעות חוק משמעותיות אחרות. עוד מציינים העותרים כי בניגוד לנטען בהודעת הכנסת מיום 6.9.2021, עתה מתברר שביצוע חלק מן השינויים האמורים תלוי בשיתוף הפעולה של האופוזיציה.

בתגובתה של סיעת ימינה מיום 21.10.2021 נטען כי הקואליציה פעלה כמיטב יכולתה בכדי להגדיל את ייצוג האופוזיציה בוועדות הכנסת, וכי הצעות הקואליציה לשיתוף פעולה עם האופוזיציה עודן מונחות על שולחן ועדת הכנסת וניתן לאמצן, אך ניכר כי האופוזיציה מוסיפה לסרב לשתף פעולה עם כלל הצעות אלה.

15. לאחר קבלת הודעות העדכון והתגובות להן, בשלה העת להכריע בעתירה שלפנינו. כבר בפתח הדברים ייאמר כי עצם הדיון בהרכבן של ועדות הכנסת – עניין פנימי מובהק של סדרי העבודה בכנסת – אינו שגרתי. בפרט יש להצר על כך שסיעות הקואליציה נזקקו להערות בית המשפט על מנת להגיע להרכב מאוזן יותר של הוועדות.

16. אין חולק כי קיומה של אופוזיציה אפקטיבית מהווה תנאי יסודי לקיומה של הדמוקרטיה הישראלית: האופוזיציה ממלאת תפקיד מרכזי בפיקוח על התנהלות הממשלה; מציבה חלופה שלטונית ורעיונית לממשלה; ומבטיחה את ייצוגן של קבוצות שונות באוכלוסייה (יגאל מרזל "המעמד החוקתי של האופוזיציה הפרלמנטרית" משפטים לח 217, 227-228 (תשס"ח) (להלן: מרזל)). לצורך הגשתו של הרעיון הדמוקרטי במלואו קיים, אפוא, הכרח בשיתופה של האופוזיציה בתהליך קבלת ההחלטות, באופן שיעניק לגיטימיות להכרעת הרוב ויסייע להגיע להחלטה מאוזנת (עע"מ 1207/15 רוחמקין נ' מועצת העיר בני ברק, פסקה 8 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) נ' הנדל (18.8.2016) (להלן: עניין רוחמקין); בג"ץ 2592/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 25(ב) (6.5.2020); מרזל, בעמ' 229).

17. על רקע זה עוצב בשיטתנו עקרון הייצוג היחסי, לפיו יש לשאוף לכך שבועדות של רשויות ציבוריות – ובכללן ועדות הכנסת וועדות של רשויות מקומיות – יעמוד הייצוג הסיעתי ביחס ישיר לגודל הסיעה, ויתאפשר ייצוג הולם גם לסיעות המיעוט (בג"ץ 9029/16 אבירם נ' שרת המשפטים, פסקה 11 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) הנדל (1.2.2017) (להלן: עניין אבירם)). על חשיבותו של עיקרון זה ביחס לייצוגן של סיעות האופוזיציה ברשויות המקומיות, עמד בית המשפט לא אחת (ראו, למשל: עע"מ 8070/04 פרץ נ' ראם, פ"ד נט(6) 481, 486 (2005) (להלן: עניין פרץ); עע"מ 1562/15 קמיל נ' המועצה המקומית מזכרת בתיה, פסקה 24 (7.3.2016); עניין רוחמקין, פסקה 7 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) הנדל)). כך למשל, צוין בעבר כי:

"עקרון השוויון הדמוקרטי מחייב ייצוג הולם ופרופורציוני גם למיעוט, והייצוג קשור קשר אמיץ לצורך ליתן למיעוט המיוצג הזדמנות נאותה להשמיע את קולו. זכותו של המיעוט אינה מצומצמת לייצוג הולם בגוף הנבחר באורח דמוקרטי ואף לא להזדמנות הנאותה הניתנת לו להביע דעה בכל הנוגע לעניינים הנדונים באותו גוף, אלא היא גם מקימה זכות לייצוג בגופי המשנה הפועלים מטעם הגוף הנבחר ומייצגים אותו.

שלילתה של זכות זו בגופי המשנה תשלול מהמיעוט את האפשרות להביע דעתו בתחומים מרכזיים עליהם מופקדים הגופים הנבחרים באמצעות גורמי משנה שכולם פועלים על בסיס ייצוגי [...]” (בג”ץ 1020/99 דואק נ’ ראש עיריית קרית ביאליק, פ”ד נד(3) 396, 402 (2000)).

כפי שציינו הצדדים כולם, עקרון הייצוג היחסי שריר וקיים גם ביחס לוועדות הכנסת, וזאת בפרט לנוכח העובדה כי “מרכז הכובד” של עבודת הכנסת מצוי בעבודת הוועדות, שבהן נערכים הדיונים המהותיים המשפיעים על הליכי החקיקה; מאושרת חקיקת משנה; ומתקיימת ביקורת רציפה על פעילות הממשלה (אמנון רובינשטיין וברק מדינה המשפט החוקתי של מדינת ישראל כרך ב: רשויות השלטון ואזרחות 717 (מהדורה שישית, 2005); בג”ץ 8612/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ’ הכנסת, פסקה 13 לחוות דעתי (17.8.2016)).

18. בכל הנוגע למימושו של עקרון הייצוג היחסי ביחס להרכב ועדות הקבועות של הכנסת, קיימות כאמור שתי הוראות רלוונטיות – ההוראה הכללית בסעיף 102(א) לתקנון הכנסת, הקובעת כי “הכנסת תקבע את ההרכב הסיעתי של הוועדות הקבועות [...] בהתחשב בהרכב הסיעתי של הכנסת ובגודל הסיעות”; וההוראה הספציפית בסעיף 3(ג) לחוק הכנסת, המתייחסת לוועדת הכנסת בלבד, אשר קובעת כי הרכב ועדה זו “יהיה, ככל שניתן, לפי יחסי הכוחות של הסיעות בכנסת”.

19. שתי מחלוקות עיקריות נתגלעו בין הצדדים לעתירה ביחס לנפקותן של הוראות אלה ובאשר למשמעותן של עקרון הייצוג היחסי בוועדות הכנסת. מחלוקת אחת נוגעת לטענת הסף של הכנסת וסיעות הקואליציה, לפיה בהתאם להוראות הדין שצוינו לעיל זכות הייצוג היחסי היא זכותן של סיעות הכנסת, ועל כן לחברי כנסת יחידים אין כל מעמד לבקש סעד בהקשר זה. קושי זה מתחדד בענייננו בהינתן העובדה שסיעת הליכוד, שהיא לשיטת העותרים הנפגעת העיקרית מהרכב הוועדות הנוכחי, סבורה כאמור כי מדובר בסוגיה שאינה שפיטה וכי בית המשפט אינו מוסמך להתערב בה. מנגד, העותרים טוענים כי חברי הכנסת הוכרו זה מכבר בפסיקה כיחידה חוקתית נפרדת, וכי יש לאפשר לעותרים לעמוד על זכותם לייצוג בוועדות כמי שנפגעים בפועל מהיעדר האפשרות לייצג באופן הולם את ציבור נבחריהם בוועדות הכנסת.

המחלוקת השנייה נוגעת לפרשנותו הראויה של סעיף 102(א) לתקנון הכנסת. הכנסת וסיעות הקואליציה טוענות כי לשון הסעיף היא רחבה וכי הדרישה המעוגנת בו עניינה בייצוג המצרפי בכלל הוועדות הקבועות. זאת, בשונה מהוראות דין אחרות,

הנוגעות לשלטון המקומי אשר בהן הובהר במפורש כי יש להבטיח ייצוג יחסי בהתאם להרכב הסיעות בכל ועדה וועדה (למשל, סעיף 150א לפקודת העיריות [נוסח חדש] הקובע כי "ההרכב הסיעתי של חברי מועצה, בכל אחת מועדות החובה [...] יהיה תואם ככל שניתן את ההרכב הסיעתי של המועצה" (ההדגשה הוספה)). העותרים סבורים מנגד כי סעיף 102(א) לתקנון מחייב שהרכבה של כל ועדה ישקף את הרכב סיעות הכנסת ואת יחסי הכוחות בין הקואליציה לאופוזיציה, ולא די בכך שסך חברי הוועדות כמכלול משקפים יחסי כוחות אלה.

20. בנסיבות העניין, אני סבורה כי ההכרעה בשתי המחלוקות שתוארו אינה נדרשת. הרף שהוצב להתערבות שיפוטית במקרים כגון דא, הוא גבוה במיוחד. הוא משקף את הריסון השיפוטי הנדרש בהחלטות הנוגעות לעניינים הפנימיים של בית המחוקקים והכרוכות לא אחת בשיקולים פוליטיים (בג"ץ 652/81 שריד נ' יו"ר הכנסת, פ"ד לו(2) 197, 204 (1982) (להלן: עניין שריד)). אכן, כלל הוא הנקוט עמנו שבית משפט זה נמנע מהתערבות בהחלטות הכנסת בעניינים פנים-פרלמנטריים, למעט במקרים חריגים שבהם יש בהחלטה משום "פגיעה עמוקה במירקם החיים הפרלמנטריים" או "ביסודות המבנה של משטרנו החוקתי" (בג"ץ 742/84 כהנא נ' יושב ראש הכנסת, פ"ד לט(4) 85, 95 (1985) (להלן: עניין כהנא); וראו גם: עניין שריד, בעמ' 204; בג"ץ 73/85 סיעת כך נ' יושב ראש הכנסת, פ"ד לט(3) 141, 164 (1985) (להלן: עניין סיעת כך)). דברים אלה נכונים אף ביתר שאת בעניינינו, משני טעמים עיקריים שעניינם זהות מקבל ההחלטה ומהות ההחלטה (על השפעתם של שיקולים אלה במצב שבו מתבקש בית המשפט להתערב בהחלטת רשות אחרת ראו: בג"ץ 5853/07 אמונה תנועת האישה הדתית לאומית נ' ראש הממשלה, פ"ד סב(3) 445, 516 (2007) (להלן: עניין אמונה)).

ואבהיר.

21. המקרה דנן נוגע להחלטה של מליאת הכנסת, המורכבת מכלל נציגיו של הציבור בכנסת, וזאת להבדיל מהחלטה של יושב ראש הכנסת או ועדה מוועדות הכנסת (עניין אמונה, בעמ' 516 ו-525). זאת ועוד, הסעדים המבוקשים בעתירה עניינם בהתערבות בתוכנה של ההכרעה הפוליטית בדבר הרכב הוועדות, וזאת להבדיל מהתערבות לצורך הבטחת קיומם התקין של ההליכים הדמוקרטיים בכנסת. בעבר נפסק ביחס להחלטות הכנסת כי "ככל שהמרכיב הפוליטי בהחלטה הוא בעל משקל רב יותר, כך יידרש בית המשפט לריסון גדול יותר" (שם, בעמ' 519; וראו גם: בג"ץ 2144/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' יושב ראש הכנסת, פסקה 4 לחוות דעתו של השופט י' עמית (23.3.2020) (להלן: עניין התנועה לאיכות השלטון)). אכן, לא בכדי המקרים החריגים

שבחריגים שבהם התערב בית משפט זה בהחלטות שהתייחסו לענייניה הפנימיים של הכנסת, נגעו לעצם קיום הליכים תקינים בכנסת ונקבע כי הן פגעו במרקם החיים הפרלמנטריים וביסודות המבנה של משטרנו החוקתי (לסקירה בנושא זה ראו: רבקה ווייל "הלכת יולי אדלשטיין וכרונולוגיית יחסי הכוחות בין הכנסת לממשלה בישראל" עיוני משפט מד 321, 347-348 (2021)). כך למשל, התערב בית המשפט מקום שבו נמנעה מסיעה האפשרות להגיש הצעת אי-אמון (עניין סיעת כ"ך); מקום שבו נמנעה מחבר כנסת האפשרות להגיש הצעות חוק (עניין כהנא); ומקום שבו סורבה דרישת הרוב בכנסת לקיים הצבעה במליאה על בחירת יושב ראש הכנסת (עניין התנועה לאיכות השלטון). לעומת זאת, נמנע בית המשפט מלהתערב בהחלטות בדבר הרכבן של ועדות הכנסת או זהות העומד בראשן, וזאת אף שלעיתים ראה בהן טעם לפגם (בג"ץ 482/88 רייסר נ' יושב ראש הכנסת, פ"ד מב(3) 142, 146-147 (1988); בג"ץ 7367/97 התנועה למען איכות השלטון נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נב(4) 547, 559 (1998); וראו גם: בג"ץ 2704/07 התנועה להגינות שלטונית נ' ועדת הכנסת (28.1.2008)).

22. בשנים לב לכך, ובעיקר בהתחשב בצעדים הנוספים שבוצעו על-ידי סיעות הקואליציה מאז הגשת העתירה, אני סבורה כי אף אם צולחים העותרים את מכשול טענות הסף הנוגעות למעמדם כחברי כנסת יחידים (להבדיל מהסיעות שאליהן הם משתייכים), ואף אם תאומץ עמדתם ביחס לפרשנות הראויה של הוראת סעיף 102(א) לתקנון הכנסת, אין בענייננו הצדקה להתערבות שיפוטית בהחלטת מליאת הכנסת.

23. עוד טרם הגשת העתירה, ביצעה הקואליציה שינויים בהצעתה המקורית בעקבות הערותיה של עו"ד אפיק במהלך הישיבה שהתקיימה אצל יו"ר הכנסת ביום 29.6.2021. עם זאת, הייעוץ המשפטי לכנסת סבר כי גם בהצעה המתוקנת – שאושרה בסופו של יום על ידי המליאה ביום 12.7.2021 – נותרו קשיים ועל רקע זה, סברנו כי יש לאפשר לצדדים להגיע להסכמות במישור הפוליטי. לאחר שהתברר כי הצדדים לא הצליחו להגיע להסכמות, הבהרנו בהחלטתנו מיום 26.8.2021 כי ניתן לצפות שיבוצעו שינויים בהרכב הוועדות, וזאת גם בהיעדר הסכמות כאמור. בעקבות החלטה זו בוצעו מספר צעדים – שחלקם הושלמו ואחרים כפופים לשיתוף פעולה מצד האופוזיציה לצורך השלמתם. במסגרת זו הוגדל ייצוגה של סיעת הליכוד, וכפועל היוצא מכך גם ייצוגה של האופוזיציה, בוועדת הרווחה, ואושרה הצעת חוק שתאפשר להגדיל את מספר נציגי האופוזיציה וסיעת הליכוד גם בוועדת הכספים ובוועדת החוץ והביטחון. כך גם ננקטו צעדים שיאפשרו להעביר לידי סיעות האופוזיציה את ראשותן של חמש ועדות משנה בוועדת החוץ והביטחון; וכן הובעה הסכמה להגדיל את מספר הסגנים של יו"ר הכנסת ולהקים מספר ועדות מיוחדות בראשות נציגי סיעות האופוזיציה.

24. על רקע הצעדים האמורים שננקטו מאז שהוגשה העתירה, יש לבחון מהם הקשיים שנותרו בהרכב הוועדות, בהנחה שיש לבחון את הייצוג היחסי בכל ועדה וועדה כטענת העותרים (בין הצדדים אין למעשה מחלוקת שהייצוג המצרפי בוועדות הולם את יחסי הכוחות בין הסיעות).

במישור היחס שבין הקואליציה לאופוזיציה, מבין 11 הוועדות הקבועות שהוקמו במסגרת ההחלטה נושא עתירה זו (ועדת החוקה הוקמה בהחלטה מוקדמת יותר, ו-3 ועדות קבועות חדשות הוקמו לאחר הגשת העתירה), ועדת הכנסת וועדת הכספים הן הוועדות היחידות שבהן נהנית הקואליציה מרוב הגדול מחבר כנסת אחד (רוב של שלושה בוועדת הכנסת ורוב שניים בוועדת הכספים). ביתר הוועדות הרוב של הקואליציה הוא של חבר כנסת אחד בלבד או שהאופוזיציה היא שנהנית מרוב בוועדה.

עמדת הכנסת היא כי אין כלל מדויק שלפיו נקבע הרוב לקואליציה בוועדות, ומניתוח הפרקטיקה בכנסות קודמות, ניתן להיווכח כי בקואליציות "גדולות" (מעל 70 חברי כנסת) הרוב בוועדות נע בדרך כלל בין 3 ל-5 חברי כנסת, ואילו בקואליציות קטנות יותר הרוב בוועדות נע בין 1 ל-3 (פסקה 79 לתגובה המקדמית מטעם הכנסת). בכנסת ה-20, שבה הקואליציה מנתה 61 חברי כנסת במועד הקמת הממשלה, הרוב של הקואליציה בוועדות שבראשותה עמד על חבר כנסת אחד, למעט ועדת הכנסת שבה הרוב של הקואליציה עמד על שלושה חברי כנסת. זאת, לשיטת הכנסת, משום שנהוג ליתן "לקואליציה רוב משמעותי בוועדת הכנסת, וזאת ללא קשר לגודל הקואליציה" (פסקה 83 לתגובה המקדמית מטעם הכנסת). אף העותר 1 הודה בקיומה של פרקטיקה זו ביחס לוועדת הכנסת, במהלך הדיון בוועדה המסדרת שבו נדונה הצעת ההחלטה נושא עתירה זו (פרוטוקול הוועדה המסדרת מיום 12.7.2021, בעמ' 9-10). דומה על כן, כי הקושי העיקרי שנותר בהקשר זה בהרכב הוועדות הוא הרוב ממנו נהנית הקואליציה בוועדת הכספים, שעל חשיבותה כ"כנסת-זוטא לענייני כספים" וכוועדה המרכזית שבה נדונים ענייני תקציב המדינה – אין חולק (בג"ץ 8749/13 שפיר נ' שר האוצר, פסקה 25 לפסק דינה של הנשיאה מ' נאור (13.8.2017)).

25. באשר לייצוג החסר של סיעת הליכוד בחלק מן הוועדות – לאחר שנוסף נציג לליכוד בוועדת הרווחה, מבין 11 הוועדות שהוקמו בהחלטה נושא העתירה, סיעת הליכוד זוכה למספר הנציגים הרב ביותר בכל הוועדות, למעט ועדת הכנסת וועדת הכספים. נוכח תיקון חוק הכנסת ונכונות הקואליציה להגדיל את מספר חברי ועדת הכספים באופן שיאפשר להוסיף נציגים מטעם סיעת הליכוד, נראה כי הקושי העיקרי

שייוותר נוגע לייצוג החסר של הליכוד בוועדת הכנסת, שם הוקצה לה מספר נציגים שווה לסייעות קטנות ממנה (סיעת יש עתיד וסיעת ימינה).

26. הנה כי כן, גם בהנחה שנתרו קשיים מסוימים בהרכב הוועדות הנוכחי, לא ניתן לומר כי בנסיבות העניין קשיים אלה עולים כדי פגיעה במרקם החיים הפרלמנטרי וביסודות המבנה של המשטר (השוו: עניין שריד, בעמ' 204; בג"ץ 1179/90 סיעת ר"צ נ' ממלא מקום יו"ר הכנסת, פ"ד מד(2) 31, 36 (1990); בג"ץ 9070/00 ח"כ לבנת נ' יושב-ראש ועדת חוקה, חוק ומשפט, פ"ד נה(4) 816, 800 (2001)). במאמר מוסגר אציין כי אף אם נאמץ את עמדת העותרים לפיה יש להבטיח ייצוג יחסי בכל ועדה וועדה, אין בנמצא הוראת דין מפורשת לפיה גודלן של הסייעות צריך להשתקף באופן מדויק, והדבר גם אינו אפשרי מתמטית בשים לב למספר הסייעות בכנסת ומספר החברים המקסימאלי בכל ועדה (ראו והשוו: עניין פרץ, בעמ' 487).

27. לכך יש להוסיף כי קיים טעם לפגם בהתנהלותן של חלק מסייעות האופוזיציה אשר בחרו להחרים את ההצבעה במליאה על ההחלטה נושא העתירה ומאז ועד היום נמנעו מהעברת שמות חבריהן בוועדות הכנסת. בכך נשללה מחבריהן זכות ההצבעה בוועדות הפועלות כבר כיום, ונמנעה התחלת פעילותן של שלוש ועדות שבראשן אמור לעמוד נציג מסייעות האופוזיציה (הוועדה לענייני ביקורת המדינה, ועדת הקליטה וועדת המדע). לפי האמור בהודעת העדכון מטעם הכנסת מיום 17.10.2021, אף ועדת האתיקה של הכנסת טרם הוקמה בשל סירובן של סיעות האופוזיציה לשתף פעולה עם הקמתה.

חוסר הסכמה ביחס להתנהלות הקואליציה אינו יכול להצדיק את התפרקותם של חברי כנסת מחובתם לייצג במסגרת ועדות הכנסת את האינטרסים שבשמם נבחרו לכנסת. זאת בפרט בימים שבהם נדון תקציב המדינה בוועדות הכנסת וכן בהינתן המשבר הבריאותי חסר התקדים שבו לאופוזיציה תפקיד חשוב לבקר את הממשלה ולפקח על התנהלותה. אכן – "התפיסה הפרלמנטריות היום אינה כי על האופוזיציה לשבת בקרן זוית ללא תפקיד, עד לקיום הבחירות הבאות" (עניין אבירם, בפסקה 19 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) הנדל). לכך יש השלכה לא רק על הזכויות של סיעות האופוזיציה אלא גם על חובותיהן (ראו בהקשר זה: מרזל, בעמ' 235-236).

28. אוסיף ואציין כי בהחלט ייתכן שהרכב אחר של ועדות הכנסת היה מגשים בצורה טובה יותר את עקרון הייצוג היחסי. אך בשים לב לנסיבות העניין ולטיבם של הקשיים שנתרו, מקובלת עליי עמדת הכנסת לפיה אין מקום להתערבות שיפוטית בענייננו, וזאת בפרט נוכח השינויים שבוצעו בהרכב הוועדות ושינויים נוספים שיבוצעו והמותנים

בשיתוף הפעולה של האופוזיציה. למעלה מן הצורך אעיר כי לעניין הסעד ההצהרתי שנתבקש, העותרים כלל לא פירטו בעתירתם מהי הסמכות שמכוחה רשאי יו"ר הכנסת למנוע קיומה של הצבעה על הקמת ועדות הכנסת.

29. סיכומם של דברים – אציע לחבריי לדחות את העתירה. עם זאת, ולאור החשיבות הציבורית שבקידום השינויים בהרכב ועדות הכנסת, אציע כי לא נעשה צו להוצאות.

ה נ ש י א ה

השופט ע' פוגלמן:

אני מסכים.

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה נ' הנדל:

אני מסכים.

מ ש נ ה ל נ ש י א ה

הוחלט כאמור בפסק דינה של הנשיאה א' חיות.

ניתן היום, י"ט בחשוון התשפ"ב (25.10.2021).

ש ו פ ט

מ ש נ ה ל נ ש י א ה

ה נ ש י א ה